

Novi sistem bo prinesel...?

Zavzetosti in strahu, ki sta vladala ob prvih navednih gospodarske reforme, ni več. Izjave najvišjih predstavnikov pa tudi informacije, objavljene po televiziji, radiu in tisku, so o tem povedale že toliko, da se je prvotna neutemeljena preplašenost razblinila. Ponekod že dokaj resno razmišljajo o tem, kako se pripraviti na ukrepe za utrditev gospodarstva, marsikje pa so še vedno vse preveč ravnodušni. Najmanj utemeljena so razglabljanja o tem, kaj bo »prinesel« novi sistem in kaj bodo »prinesli« novi ukrepi...

Od kod le taka brezmejna prostodušnost, ki verjame, da bo nekdo nekaj prinesel? Zal je razgovorov in pomenkov te vrste kar precej. »Boš videl kako bo! Kaj vse bo prinesel novi sistem! Dinar bo v letu dni tako velik in tako težak kot zlepa ni bil! Marsičemu se bo treba odpovedati!« Približno tako modrujejo te dni mnogi.

Varčevanje bo v novem gospodarstvu prav gotovo še pomembnejša prvina kot doslej. Novi ukrepi pa bodo sami po sebi pomembni zelo malo. Utrditev gospodarstva je dolgotrajen proces. Gospodarska reforma bo dosegla svoj cilj samo, če bomo vsi kar nas je, kar se da dosledno uredniševali načela, ki jih mnogi ukrepi prinašajo. Narobe in malone smešno je zatorej preveč govoriti o tem kaj bo novi sistem »prinesel«. Vse, prav vse bomo morali ustvariti sami.

Pri roki so podatki, ki povedo, da je bilo lani v novomeški občini zaradi nesreč pri delu izgubljenih 150.153 delovnih dni, narodni dohodek pa je bil zategadelj za 700 milijonov din manjši. V industriji novomeške občine je zaposlenih 12.300 ljudi, med njimi pa ni niti enega samega psihologa dela! S kadrovske socialno službo se ukvarja vsega 70 zaposlenih (pa še ti delajo v resnici vse drugo, samo to ne!). Okoli 44 odst. delavcev je nekvalificiranih (po popisu prebivalcev iz leta 1961 je v občini razen 10,9 odst. otrok, ki šole še ne obiskujejo, 55,4 odst. prebivalcev, ki imajo le 4 raz. osn. šole, 19,8 odst. jih ima 8 raz. osn. šole, 2,1 odst. jih ima srednje strok šole, 1 odst. gimnazijo, 0,4 odst. višjo šolo, visoko šolo pa 0,8 odstotka prebivalcev)!

V novem gospodarskem sistemu se bo lahko uspešno razvijal tisti, ki bo proizvajal na sodobne načine, pa veliko in poceni. Vprašajmo se zdaj, ali je ob stanju, ki ga izpričujejo prejšnji podatki, to možno? Ali torej lahko upamo, da nam bo novi sistem kaj »prinesel«? Najbrž ne, pač pa moramo kar se da hitro iskati neizrabljene rezerve v prej naštetih nasprotjih, ki jih je dosedanji sistem dopuščal, novi pa jih ne bo več!

MILOŠ JAKOPEC

ŠIROKO ODPRTA VRATA DOMAČIM IN TUJIM TURISTOM

Velik dan za Čateške Toplice

Novi zdraviliški dom so že v ponedeljek napolnili gostje — Deležni so udobja, ki ga v zastarelih zdraviliških zgradbah niso bili vajeni — Gradnja je veljala 750.000.000 dinarjev

V prisotnosti številnih gostov so v Čateških Toplicah v soboto 10. julija izročili v obratovanje novi zdraviliški dom, ki bo na široko odprl vrata domačim in tujim turistom v brežiški občini. Slovesnosti so se udeležili povabljeni od blizu in daleč, med njimi predsednik org. polit. odbora republiškega zbora skupščine SRS Niko Belopavlovič, sekretar republiškega sekretariata za zdravstvo Stane Selih, član CK ZKS Silvo Gorenc, pomočnik direktorja republiškega zavoda za socialno zavarovanje Franc Strle, predsednik Dolenjske turistične zveze Marko Ivanetič, predstavniki sosednjih občin, predstavniki delovnih organizacij in družbeno političnega življenja.

Predsednik občinske skupščine v Brežicah tov. Milan Šepetavec je ob tej priložnosti povedal nekaj besed o dolgotrajnih prizadevanjih za uredništev in dokončanje te pomembne gradnje, nakar je prisotne seznanil z vlogo novega zdraviliškega doma pri nadaljnjem razvoju turizma v občini.

Občinska skupščina je pri sestavljanju perspektivnega gospodarskega načrta dala prednost kmetijstvu in turizmu, ob teh dveh poglavitnih panogah pa naj bi se razvijajo

la trgovina, obrt in druge spremljajoče dejavnosti. Za takšno pot se je skupščina odločila zaradi ugodnih naravnih pogojev za razvoj teh panog, saj na nove industrijske zmogljivosti v bližnjem obdobju ne more računati.

Programi za izgradnjo zdravilišča so bili napravljeni že leta 1965, vendar občina vse do jeseni 1963 ni bila kos zbrati dovolj lastnih sredstev in je bila prisiljena odlagati gradnjo leto za letom. Letno kopalnišče je bilo odprto lani junija in pokazalo se je, da privablja izredno veliko gostov.

Hotel z restavracijo in terapijo je nova, še pomembnejša pridobitev, v katero so do sedaj vložili blizu 750 milijonov dinarjev. Planirali so 200 milijonov manj in lanske podražitve so spravile občino in zdravilišče v veliko zadrego, saj se je tehtnica že nagibala k ustavitvi gradbenih del. To bi bilo za občino izredno velika škoda, zato so njeni predstavniki in zastopniki kolektiva z vso upornostjo iskali nove vire sredstev za nadaljevanje.

Čateške Toplice imajo izredno lepo prirodno lego in ugodne prometne zveze, ki omogočajo stalen dotok gostov od vsepošod. Prednost jim daje tudi bližina Zagre-

ba, saj se njegovi prebivalci za konec tedna množično združujejo tam.

Novi zdraviliški dom sta projektirala arhitekta ing. Franc Vehovar in ing. Nives Kalin — Vehovarjeva. Celotni objekt se odlikuje po svoji navidezni skromnosti in strogi namenskosti. Zgradbe se zaradi prirodne lepote lesa in opeke lepo stapljajo s pokrajino. Posebno pozornost pa vzbujajo dosledna slogovna izpeljava notranje opreme. Barvna skladnost, ki prehaja iz reprezentativnega predvečja v restavracijo in spalnice v hotelskem delu in doseže višek v dvorani z bazenom, je res nekaj lepega. Na gostu vpliva skrajno pomirjevalno, kar je povsem v skladu z namenom celotnega objekta. Obiskovalec že na prvem koraku začuti, da bo v tem umirjenem okolju udobno prebival in si v termalni vodi ob stalni zdravniški negi kmalu nabral novih moči.

JOŽICA TEPPEY

Leopold Krese in Viktor Župančič v Črnomlju

13. julija sta se mudila na obisku v črnomljski občini predsednik gospodarskega zbora skupščine SRS Leopold Krese in republiški poslanec Viktor Župančič. Dopoldne sta obiskala več kolektivov in se tam pogovarjala o gospodarski reformi. Popoldne sta na posvetu članov sveta za industrijo in obrt obč. komiteja ZKS in aktiva gospodarstvenikov pojasnjevala nove gospodarske ukrepe. Posveta se je udeležil tudi republiški poslanec Janez Kambič.

Medtem ko mnogi odhajajo na letni oddih na morje, v planine, in v mesta ali na deželo k sorodnikom, brigadirji ne drže križem rok. Mednarodna mladinska delovna brigada je te dni v Metliki začela delati. Kako se študentki Ann iz Amerike in Bodil iz Kopenhagna počutita med nami, preberite na 5. strani!

Od 1. avgusta nove stanarine

V odboru za komunalna vprašanja Zveznega zbora zvezne skupščine so 9. julija razpravljali o predlogih za revalorizacijo stanarin. V odboru so menili, da bo treba najemnine za stanovanja približati dejanskim ekonomskim cenam postopoma in sicer v razdobju prihodnjih petih let. Za izračun pri revalorizaciji vrednosti stanovanj bodo vzete cene stanovniške gradnje iz decembra lani. Vsaka občina bo opravila revalorizacijo glede na lastne možnosti samostojno v okviru zakonitih predpisov, ki bodo še izdani. Od 1. avgusta naprej bodo stanovniki plačevali akontacijo najemnin. V letu 1966 bo

družba podražitev najemnin subvencionirala v celoti, nato pa vsako leto za 25 odstotkov manj, tako da bodo leta 1970 pri nas v veljavi že ekonomske najemnine.

Po »Večer«

Premier Ugande, dr. Obote na Otočcu

Premier Ugande, dr. Milton Obote se je v spremstvu predsednika republiškega izvršnega sveta Slovenije Janka Smoleta in Majde Gaspari ter Eda Brajnika, v sredo 7. julija ob 16.58 pomudil za dobrih 20 minut na Otočcu. Visoke goste sta sprejela predsednik ObS Novo mesto Sergej Thorževskij in sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Zirkelbach ter jim v imenu občanov zaželela prijetno početje. Gostje in spremstvo so občudovali pokrajino in naravne lepote okolice Otočca.

Ekскурzija v München

Podjetje SAP iz Ljubljane bo v sodelovanju z oddelkom za turizem in gostinstvo pri ObS Brežice organiziralo ekscurzije gostinskih delavcev na mednarodni razstavi gostinstvo in turizem, ki bo septembra letos v Münchenu. Obisk v inozemstvu in ogled tamkajšnje gostinske mreže bo našim gostincem vsekakor zelo kristen. Videli bodo veliko novega in se lahko tudi maršičesa naučili. V.P.

Z avtom na Vrhtrebnje

Komaj še je umaknil buldožer, ki je razširil nekdanjo kolovozno pot od Grmade do Vrhtrebnje, je lepo široko cesto, je pridrel v Vrhtrebnje rešilni avto. Prvič v zgodovini vasi! To je bil dogodek za vso vas, cesta do vasi pa nagrada za izredno požrtvovalnost vaščanov.

Odlok o krajevnem samoprispevku za usposobitev poti do vasi Grmada in Vrhtrebnje na enem in do vasi Repče na drugem odseku, so vaščani vzeli nad vse resno ter se požrtvovalno lotili dela. V pomoč so jim prišli še občina, Gozdno gospodarstvo in obvezniki predvojnjske vzgoje. Ljudje in stroji so se zagrizli v delo in uspeh ni izostal. Koliko dela in truda so dali v to, bo pokazal končni obračun, vendar kdor jih je videl pri delu, bo moral priznati, da so se dela lotili z izredno požrtvovalnostjo, ki je lahko za vzgled drugim vasem.

Za okoli 7 km so se s tem skupnim delom podaljšale ceste četrtega reda v občini Trebnje. Te vasi ne bodo več odrezane od drugih krajev. Nekdanjo kolovozno pot, ki je terjala od ljudi in živine veliko naporov pri dovozu materiala v vas in pridelkov iz vasi, je zamenjala lepo speljana cesta, ki jo sedaj še utrjuje z gramozom ter urejajo kanalizacijo. Res lepa pridobitev in delovni uspeh skupnih naporov ob dvajseti obletnici osvo-

Nebotičniki v Beli krajini?

Ne; pač pa Belokranjci pod nebotičniki v Pittsburghu v Združenih državah Amerike! Člani ansambla »Pittsburgh Junior Tamburitza« (Mladi pitsburški tamburaši), tretji rod ameriških Slovencev iz Pennsylvanije, ki so ponosni na deželo svojih dedov in se zaradi tega še posebej zanimajo za ohranjanje jugoslovanske kulturne dediščine, radi zaplešejo in zaigrajo svojim rojakom naše domače plese in pesmi. V četrtek, 22. julija zvečer, bodo imeli tudi Dolenjci in Belokranjci priložnost prisluhniti njihovu koncertu, ki ga bodo v okviru svoje evropske turneje in v počastitev 20-letnice osvoboditve in 600-letnice ustanovitve Novega mesta, priredili ob 20. uri na Glavnem trgu v Novem mestu. To bo prav gotovo ena najlepših prireditev med letošnjimi proslavami. Novomeški zavod za kulturno dejavnost je že razposlal vstopnice vsem dolenskim občinam, ki bodo organizirale posebne prevoze v Novo mesto za poslušalce iz svojih krajev.

Vreme

OD 15. DO 25. JULIJA

Do 17. julija nestalno, nato izboljšanje, vendar okrog 20. julija krajevne nevihte. Med 22. in 24. julijem večje padavine z ohlaiditvijo, nato zopet lepo vreme. Dr. V. M.

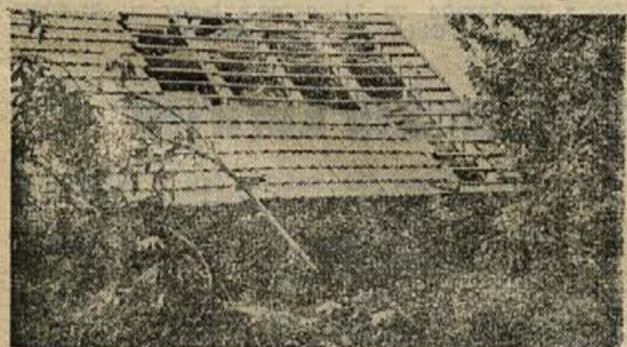
4. VII.: po sledovih viharja

Ce bi ne bilo sena pod ruševinami, ne bi vedeli, da je tu še pred dvema dnevnoma stal lep skedenj. Posneto v Matevljeku v Loškem potoku.

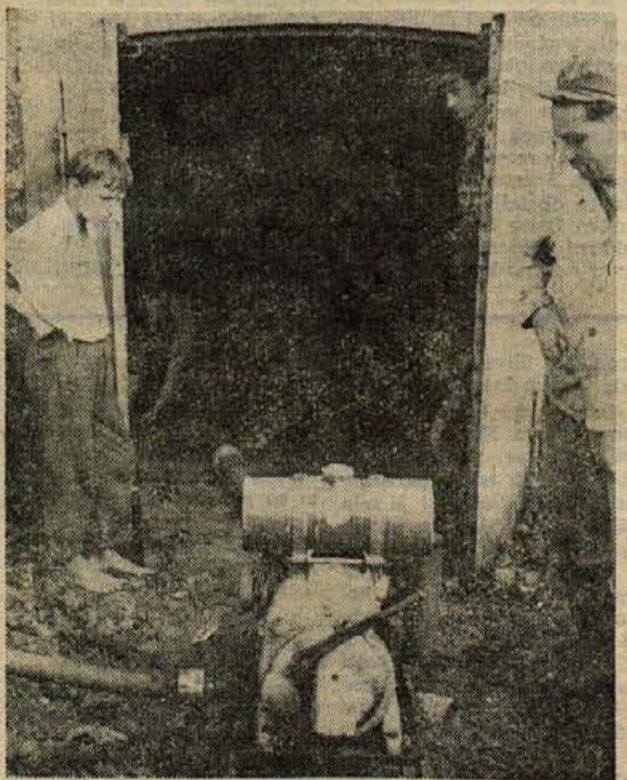
Takole izgledajo koruzna polja po neurju na Suhorju. Toča je uničila 80 odstotkov pridelka na 67 ha, prizadela 118 hektarov krompirišča, 40 odstotkov sadovnjakov in polovico vseh deteljšč in povrtin. — Nastala škoda znaša po prvi oceni okoli 160 milijonov dinarjev samo na področju metliške občine.

Grzetov skedenj v Kračalih na Gori je bil popolnoma razkrit, opeka uničena. Streho so nekoliko pokrpali, potem pa je zmanjkalo opeke. Po vrtu, okrog domačije, podrti skoro vse sadno drevje.

Na Gori nad Sodražico je uničenih skoro 300 sadnih dreves in le malokatero je ostalo nepoškodovano.

Tudi vas Otočec je v nedeljo 4. julija ob hudem viharju v hipu preplavila voda, ki je drla od avtomobilske ceste čez staro cesto proti Krki. V nekaterih kletih je bilo vode do kolen. Na sliki: gasilci so prišli na pomoč s črpalko in spravili vodo iz kleti.

Vihar je povzročil milijardno škodo

Zračni vrtinec je po gozdovih na Gori 4. julija pulil drevje, po naseljih dvigal strehe, uničeval sadno drevje in teptal poljske pridelke — Opustošenih je 400 ha gozdov in podrtega za 70.000 kubikov lesa — Stoletna drevesa so padala kot spodsekana

Neurje, kakršnega ljudje ne pomnijo, je 4. julija pod večer močno prizadejalo tudi ribniško občino. Največ škoda je po naseljih na Gori nad Sodražico. Vihar je prihrumel od Notranjskega preko Blok in v manj kot eni uri napravil velikansko škodo.

Pot od Vagovke na Goro je bila na več mestih zasuta z drevjem. V Kržetih na Gori je posestniku Arku neurje opustošilo tretjino gozda: od vsega 1800 kubikov lesa, kolikor ga je v gozdu, ga je na tleh za 600 kubikov! Vihar je ruval sadno in gozdno drevje, uničeval rast po poljih in razkril veliko streh. V Petrincih na Gori je podrl mogočno drevo pred staro šolo, velikanska, stoletna lipa pred cerkvijo pa se je sesula kot spodrezana.

Najhuje je bilo v Kračalih na Gori. Pri Grzetu je razkrilo hišo in gospod. poslopja, prav tako pri Arku in številnih drugih. Sadno drevje je zračni vrtinec kar posejal iz zemlje in jih odnašal, drugod spet je premaknil hlev.

Nič boljše ni od Vagovke proti Loškemu potoku. Drevje je po gozdu razmetano, obeljeno, okleščeno, skratka po gozdovih Velike Gore je vihar strašno gospodaril. Prizanesel ni niti Loškemu potoku. Na Matevljeku nad Segovo vasjo je sapa popolnoma podrla skedenj poln sena, pripovedujejo, da je na Bloščku vihar nekemu kmetu popolnoma uničil 20 ha lepega gozda. Ljudje s solzami v očeh pripovedujejo:

»Ne mi, ne naši otroci ne bodo več sekali v gozdu...«
Skupina gozdarjev obrata KGP iz Ribnice je že 4. julija šla ocenjevati škodo in čistiti gozdne poti. Inž. Ferdinand Nadler je po ogledu gozdov na opustošenem območju povedal, da je v ribniški občini (skupaj z gozdnim obratom v Grčaricah) vihar opustošil 400 ha goz-

MELAMIN: 130.727 dolarjev

Kljub pomanjkanju proizvodnega materiala in nizkemu številu delovnih dni je kolektiv Melamina v Kočevju maja izdelal skoro 14.000 kvadratnih metrov več melapan plošč kot prejšnji mesec. Do konca maja so letni plan prodaje dosegli s 50,8 odstotka.

Izvoz v zahodne države je bil v tem času zadovoljiv, v vzhodne pa ni bil mogoč zaradi pomanjkanja ustreznih desenov. Maja so izvozili za 161,1 odstotka več kot maja lani. Skupno pa so do konca maja izvozili za 130.727 dolarjev (33,9 odstotka letnega izvoznega plana).

ITAS: uspešen izvozni mesec

Maja letos je kolektiv kočevskega Itasa ustvaril za 220 milijonov (100,4 odstotka) več kot maja lani, to pa predvsem na račun nedovršene proizvodnje iz prejšnjih mesecev. Maja so naredili 192 ton raznih kovinskih izdelkov in 23 avtomobilskih prikolic več kot mesec prej. Letni plan prodaje so do konca maja dosegli skoro 44 odstotno, proizvodnjo pa močno zavira pomanjkanje različnega proizvodnega materiala in neizpolnjene obveznosti kooperantov. Zelo uspešen je bil maj tudi v izvozu, saj so samo v Gano in ZAR izvozili za preko 75.000 dolarjev izdelkov (47,3 odst. letnega izvoznega plana).

dov in podri najmanj 70.000 m³ lesa, (letni prirastek na tem območju je 40.000 m³), kar je za milijardo dinarjev lesa! Če upoštevamo, da dolga leta ne

bo mogoč posek, če pristejemo stroške pogozdovanja in to da 25 odst. podrtega lesa ne bo uporabnega, je škoda precej večja.

F. GRIVEC

DOMOVINI IN ROJAKOM LEP POZDRAV

Dragi bralci našega tednika, prijatelji, so-rodniki in znanci!

Dvanajstič nama je z ženo dana sreča, da obiščeva domovino. Dvanajstič v enajstih letih nazaj je lepota dolenjske pokrajine privabila nazaj v svoj objem kot mati svoja otroka.

To, kar ni uspelo naravi, je tu v starem kraju dopolnila človeška roka. Tako ugotavljava vsako leto, ko se vračava nazaj v stari kraj in občuduje viden napredek, ki je iz leta v leto večji. Lepota Dolenjske in pristrčna ter gostoljubna postrežba tu, v zdravilišču Smarješke Toplice, je za naju vse, kar si sploh moreva zajeleti.

V pismu, ki ga naslavljam na vas v uredništvu in za vse bralce našega priljubljene tednika, se javno zahvaljujemo vodstvu zdravilišča in vsemu kolektivu za prijaznost in pozornost, katere sva deležna. Vse vas, dragi bralci Dolenjskega lista, pa črsko in iz srca pozdravljamo!

Jože in Ani Martinčič, rojaka iz Stopič, ki že 42 let živita v Franciji

Gornje pismo smo prejeli od našega rojaka Jožeta Martinčiča. Z veseljem ga objavljamo ter želimo njemu in njegovi soprogi, hkrati pa tudi vsem rojakom, ki bodo prihiteli na dopust v domovino, prijetno bivanje v starem kraju!

Vrh sezone: ustavili smo se na Otočcu

Z oznako D, F, GB, USA, NL, A brze vsak dan številni avtomobili skozi naše kraje — Kam le? Mnogi se ustavijo za dan ali dva, včasih samo za eno noč v campingu na Otočcu — Ali so zadovoljni s tem, kar jim v campu nudijo?

V ponedeljek jutraj je bilo na dokaj razsežnem prostoru otoškega campa le 6 razpetih sotorov in 1 spalni voz. Nizozemci, Belgijci, Francozi, od domačih pa Zagrebčani in Beograjčani.

Z moškimi in žensko, ki sta tedaj pravkar razdrli sotor in se pripravljala na odhod, smo se sporazumeli v nemščini:

— Ali vam je všeč v campingu na Otočcu in katere pomanjkljivosti ste tu opazili?

— Zelo lep camp je to. Z ženo sva tu prespala samo eno noč. Greva naprej do Barjaluke. Najbolj nama je všeč še neponarejena narava. Ponoči naju je motil precejšen hrup. Ne vem, kam le gre toliko vozil po poti mimo campa?

— In cene — se vam zde primerne?

— Jedla nisva, za campiranje grem šele zdaj po račun. Upam, da mi ga ne bodo zaslili.

— Bi nam povedali svoje ime in naslov?

— Zakaj ne! Van Egdrom Jozef in žena Maria iz Belgije, po poklicu avtomehaničar.

Tukaj taborimo že petič

Z gospodom G. Dykema iz Amsterdama (Nizozemska) so še trije odrasli člani družine in dva otroka. Za 14 dni so prišli na počitnice v Jugoslavijo, ki jim je zelo všeč.

»Pogoji za letovanje so vsako leto boljši. Usluge se izboljšujejo pa tudi taborne naprave in objekti so iz leta v leto boljše urejeni in vzdrževani. Najboljše vtise pa so na nas napravili prisrčni in gostoljubni ljudje...«

»Česa pa še pogrešate?«

»Veliko smo silšali o jugoslovanski folklori — te pa tukaj nimamo možnosti pobliže spoznati. Radi bi žrtvovali nekaj denarja za take prireditve, saj so pri vas mnogo ce-

Uspel razgovor o gospodarski reformi

Razgovor o gospodarski reformi, ki je bil 3. julija dopoldne v Krškem, je zelo uspel. Republiški poslanec in član zveznega izvršnega sveta dr. Jože Brilej ga je vodil s predstavniki delovnih organizacij, samoupravnih organov in političnega aktiva občine Krško. Prisotni v razgovoru niso načenjali nepomembnih vprašanj o tem koliko sredstev bo ostalo naši delovni organizaciji in o tem »kako bo zvozila posamezna panoga«. Zelo resno so razpravljali predvsem o vzrokih in ciljnih novih gospodarskih ukrepih in reforme v okviru celotnega jugoslovanskega gospodarstva.

Na sejmišču višje cene

Ker je 5. julija na novomeškem sejmišču zaradi praznika odpadel običajni sejem, je bilo teden dni kasneje toliko bolj živahno. Kupci so lahko izbirali med 831 pujski. Od teh je bilo 578 prodanih. Povpraševanja za prašičke je bilo tokrat nekoliko več, zato so tudi cene malce narasle. Manjši prašički so veljali od 6000 do 12.000 din in večji od 12.500 do 21.000 din.

Sejmišče v Brežicah

V soboto 10. julija so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem za prašiče 370 pujski, prodali pa so jih 200. Povprečna cena za kilogram žive teže prašička se je sukala okoli 400 dinarjev.

Dykemovj v kampu na Otočcu

Turističen pomenek v Kočevju

Karel Rigler, duša turističnega društva Kočevje. Skoro večino leta prebije v pisarni društva na avtobusni postaji, dokler ga prvih hud mraz pozimi ne prepodi domov. Tedaj tudi turistov ni in si malo oddahne, kolikor mu to dopušča snovanje novih načrtov za naslednjo sezono.

Tujcem, ki obiščejo Kočevje, rad postreže z nasveti, informacijami, razglednicami.

KOČEVSKÉ NOVICE

spominki, prospekti. Zdej tudi s prospektom Kočevske, ki ga je društvo izdalo letos spomladi.

— Kako ocenjujete dosedanja letošnja turistična sezona in kaj se je spremenilo v primerjavi z lanskim letom?

Opazili smo, da je izletniški turizem, kljub izredno slabemu vremenu, močno napredoval, medtem ko stacionarni turizem pri nas zaosta-

ja. Doslej je obiskalo naše kraje že precej nad 100 avtobusov izletnikov (šolarjev, članov ZB, upokojeencev idr.) iz vseh krajev republike. Izletniki so, tako vsaj zatrjujejo, zelo navdušeni nad Kočevjem, lepim mestom, čistotjo, obilico zelenja, parkov, zato moramo predvsem poskrbeti, da jih po tej plati ne bomo razočarali. Skoro vsi si ogledajo tudi dom telesne kulture, muzej, Bazo 20 v Partizanskem Rogu. Vremenske razmere so bile doslej tudi naklonjene naši Riniži, ki je poleti navadno vse prej kot lepa in čista!

V razgovor je vskočil še tov. Obravnič, muzejski vodil, vodil obiskovalcev Kočevja po preteklosti teh krajev. Omeniti velja, da je letos zaživela tudi vodniška služba, tako da tujcu lahko pokažejo vse znamenitosti mesta in okolice, jih seznanijo z bogato bližnjo in daljno preteklostjo, tja do 14. stoletja, ko so se sem preselili prvi nemški kolonisti in za dobrih 600 let vtisnili tej pokrajini svojevrsten razvojni pečat.

— Naš muzej, je dejal to-

variš Obravnič, je z bogato zbirko zgodovinskega gradiva iz preteklih stoletij, posebno pa iz NOB, deležen velike pozornosti tujcev, posebna znamenitost pa je vsekakor ogled Baze 20. Lansko sezono si je gledalo muzej nad 6000 obiskovalcev, skoro toliko pa smo jih zabeležili že v prvem polletju letos.

Oba tovariša, Rigler in Obravnič, pa sta opozorila še na nekaj, kar morda lahko imenujemo pozabljenost ali pa tudi malomarnost, neizostren posluš za potrebe, želje turistov. V Bazi 20 bi bilo namreč nujno urediti bife, vsaj v času, ko so tam turisti. Včasih jih je naenkrat tudi po nekaj sto, sprašujejo, kje bi lahko dobili okrepčilo, in samo zaradi tega odhajajo domov nezadovoljni. Kaj to morda ni zanimivo za gostince, najsi bo iz Kočevja ali Novega mesta, kamor Baza 20 pravzaprav teritorialno spada? Sicer pa ni važno, kdo, temveč, kako bomo zadovoljili izletnike, domače in tuje, tudi s te strani!

F. G.

Največja proizvodnja v maju

Do konca maja se je čista fakturirana proizvodnja industrijskih podjetij v kočevski

INKOP: manjše povpraševanje

V Inkopu v Kočevju so maja letos napravili 26 ton raznih izdelkov ali 3,5 tone več kot mesec dni prej. Večja proizvodnja je posledica boljše preskrbe s proizvodnim materialom. Vendar pa so maja prodali nekaj manj izdelkov kot maja lani zaradi manjšega povpraševanja po njihovih proizvodih. Maja, ko so že dosegli 51,5 odstotka letnega izvoznega plana, so izvažali v glavnem le v Avstrijo.

občini v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečala za 45,5 odstotka ob 4,4 odstotka večjem številu zaposlenih, sama majska proizvodnja pa je bila od maja lani večja za 44,7 odstotka ob 3,7 odstotka večji zaposlenosti. Letni plan prodaje so industrijska podjetja dosegla v prvih petih mesecih 42,4 odstotno, medtem ko je pri vnovčeni proizvodni stanje slabše.

Industrija je do konca maja ustvarila za nad tri milijarde 16 milijonov dinarjev proizvodov, samo v maju pa za preko 912 milijonov dinarjev. V primerjavi z lanskimi prvimi petimi meseci je čista fakturirana proizvodnja v enakem obdobju letos najbolj porasla v Melaminu — za 153,4 odstotka, v Tekstilani za 70,4 odst., Kočevskem tisku za 61,3 odst., Itasu za 41,1 odstotka itd. V primerjavi z lanskim majem je maja letos najbolj porasla proizvodnja v Itasu — za 100,4 odstotka, Melaminu 84,2 odst. in Kočevskem tisku za 57,2 odstotka.

Manj razveseljiva je slika

pri izvozu. Planske obveznosti izpolnjujejo od industrijskih podjetij le Itas in Inkop, Rudnik in Tekstilana pa do konca maja sploh še nista izvažala. Letni plan izvoza so podjetja dosegla le s 30,3 odstotka.

TEKSTILANA: še nič izvoza

Proizvodnja mikane preje je bila maja za 4 odst. nižja, proizvodnja mikanih volnenih tkanin pa za 18 odst. nižja kot aprila, predvsem zaradi manjšega števila delovnih dni, na proizvodnjo mikanih volnenih tkanin pa vpliva tudi delno zmanjšana proizvodnja v oplenitilnici. V prvih petih mesecih je Tekstilana iz Kočevja presegla lanskoletno fakturirano proizvodnjo v enakem obdobju za 70,4 odstotka, letošnji letni proizvodni plan pa so v petih mesecih dosegli s 56,7 odstotka. Zal Tekstilana v prvih petih mesecih še ni izvažala, čeprav morajo izvoziti po planu za 80.000 dolarjev izdelkov.

Drobne iz Grčaric in okolice

■ DIVJAD, PREDVSEM DIVJI PRASICI, je letos v okolici Grčaric povzročila precejšnjo škodo. Prebivalci so morali na od prastarih opustošenih njivah krompir vdruge saditi. Precej škode je tudi na košenilih in travnikih. Divjad je drzno prihajala prav do vasi, ne boje se raznih strašil, ki so jih prebivalci nastavljali. Zdej v polnih dneh je divjadi nekoliko manj, na jesen pa bodo pridelke pustili jeleni.

■ GASILSKO DRUŠTVO GRČARICE je končno le dobilo dolgo pričakovano opeko za gradnjo požarnega stolpa pri gasilskem domu.

Stolp bodo, kot upajo, zgradili prihodnje leto, nanj pa postavili električno alarmno sireno.

■ FRED NEDAVNIM SMO POROČALI, da mladinski aktiv iz Grčaric gradi s prostovoljnimi delom odbojarsko igrišče in da bo do 25. maja, torej do dneva mladosti dograjeno. Praznik pa je minil, dela na igrišču so zastala in prebivalci se sprašujejo, kako to, da je mlademu rodu tako hitro zmanjkalo volje do dela. Upajmo, da bo aktiv igrišče le dokončal pred snegom.

NORBERT CERNE

Nasmejani obrazi na sliki pričajo, da se otroci v kočevskem počitniškem domu Jelka na Belem križu pri Portorožu dobro počutijo. Tam so prebili tri tedne — od 21. junija do 10. julija. Kopalni so se v morju, se sončili, se igrali in veselili ter delali tudi izlete. Z ladjo so se peljali v bližnjo Savudrijo, v Piranu so si ogledali mestni muzej, obiskali so Portorož in Formo vivo, za dan borca pa so pripravili kratek kulturni spored. Vseh otrok je bilo 56. Ko so se poslavljali, so zaželeli, da bi jim DPM iz Kočevja omogočilo tako prijetne počitnice tudi v prihodnje leto. I. D.

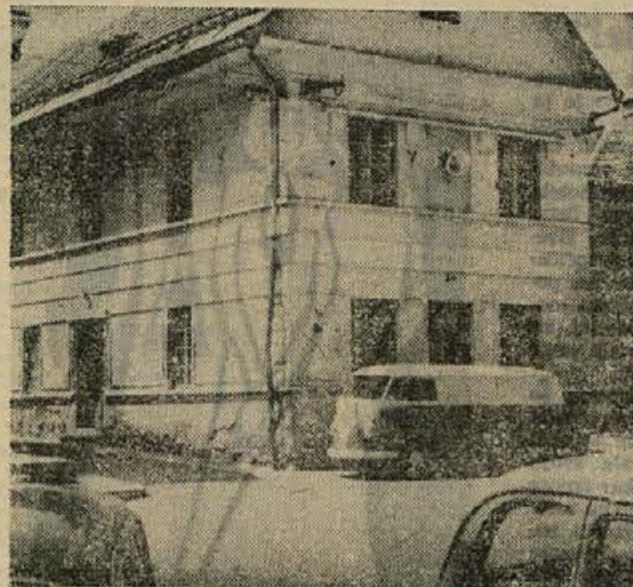
YU 3 DLT Ribnica

Zadnjega junija se je končal pri radioklubu v Ribnici večmesečni tečaj za radiooperaterje. S končnimi izpiti je klub dobil šest novih radiooperaterjev — telegrafistov: Ivan Petrič, Ljubo Cimbaljevič, Ludvik Rus, France Kulhavi, od podmladka pa Prvin Lavrič in Franc Rus.

Radioklub, ena od organizacij občinske ljudske tehnike, ki so jo ustanovili spomladi, deluje v sklopu republiškega odbora, po razdelitvi varnostne mreže pa je vezan na centralo v Novem mestu. Vsako sredo ob 15. uri se vse klubske radiooddajne postaje oglašajo na klic centrala (znak ribniškega kluba je YU 3 — DLT), da preverijo zveze in si posredujejo nekatere druge podatke. Ribniški klub je za štafeto mladosti poslal pozdravno čestitko v Ljubljano. Zal se jim je zdaj pokvaril mikrofon in ne morejo oddajati poročil, dokler ne bodo dobili novega mikrofona.

Vsakodnevna dostava pošte

Prebivalci tistih dolinskih vasi z območja pošte Sodražica, ki so doslej dobivali pošto vsak drugi dan, jo dobivajo od 1. julija dalje vsak dan. S tem se je uresničila dolgoletna želja prebivalcev, ki so PTT podjetju zelo hvaležni. Časnike in drugo pošto dobivajo zdaj brez zamude.

Cesta iz Sodražice proti Loškemu potoku mora sredi Sodražice napraviti oster ovinek okrog hudo razmajane enonadstropne stavbe, v kateri so frizer, krajevni urad in stanovanje, saj stoji hiša skoro sredi ceste. K sreči doslej še ni bilo hujših prometnih nesreč, čas pa bi že bil, da se hiša umakne spodobni cesti. Pravijo, da jo bodo podrli, kakor hitro bo zgrajena poslovna stavba ob glavni cesti, kamor se bosta preselila krajevni urad in frizer. To pa bo najkasneje prihodnje leto, če ne že letos.

Prihodnja seja Obs Ribnica

Prihodnje dni se bosta spet sestala oba zbra občinske skupščine Ribnica. Dnevni red za sejo je precej obširen. Med drugim bodo odborniki poslušali poročilo predsednika o ceni lesa na panju in o stališčih KGP Kočevje do sodelovanja s kmetijskimi proizvajalci in prometa z lesom. Razpravljali bodo o gradnji mostu na cesti 2. reda v Gorici vasi, o poročilu o zaključnih računih in notranji delitvi v delovnih organizacijah, o razširitvi ožjega gradbenega oko-

liša mestnega naselja Ribnica, poslušali bodo poročilo sveta za komunalne zadeve in sveta za notranje zadeve o oznakah prehodov za pešce, poročilo komisije za razrez lesa režijskim odborom. Spregovorili bodo še o ukinitvi pekarije v Sodražici (prevzel jo bo privatnik), o omejitvi proračunske potrošnje in o poročilu o izvršitvi proračuna v 1. polletju letos. Na seji bo podano tudi poročilo o delu sveta za stanovniške zadeve, razpravljali pa bodo tudi o pojavih v zve-

zi z izvajanjem odloka o zamrzjenju cen. Na tej seji bodo odborniki sprejeli verjetno tudi odlok o častnem občanstvu ribniške občine.

Barvne razglednice

Turistično društvo Ribnica je nedavno izdalo lepe barvne razglednice Ribničana s krošnjo. Razglednice bi morale biti gotove že pred meseci, pred pričetkom turistične sezone, vendar se je tisk (ZGP Mladinska knjiga) nekaj zavlekel zaradi papirja. Nedvomno je Ribničan s krošnjo, natiskan v lepih naravnih barvah, najlepša ribniška razglednica, po kateri bodo tujci, pa tudi domačini, kaj radi segali.

Dve novi šiviljski delavnici

Konfeksjsko podjetje *Oblačila iz Tržiča* bo v prostori bivše šiviljske delavnice stanovanjske skupnosti uredilo svoj obrat, v katerem bo v začetku zaposlenih šest šivilj, do konca junija pa že 16. Zdej so tri šivilje, ki so prej delale v šiviljskem servisu, na praks; v Tržiču, ko pa bodo dobili stroje, bodo pričeli z rednim delom.

Podjetje Obrtnik iz Ljubljane tudi pripravlja ustanovitev obrata v Ribnici oz. bližnji okolici, v katerem bo zaposlenih 30 do 40 šivilj. Še prej je treba poiskati primerne prostore; po sedanjih predvidevanjih so najprimernejši prostori v združenem domu v Sušju.

Pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Ribnici so doslej že zbrali 21 prijav za zaposlitev v tem obratu. Delo ne bo težko, ker bodo šivilje same šivale že prej urezane kose blaga in bodo verjetno v bolj oddaljene kraje dajali delo šiviljam na dom, ženske pa bodo prav tako redno zaposlene. S tem obratom bi bilo vprašanje zaposlitve žensk v gornjem koncu doline uspešno rešeno, kdaj kasneje pa

bi morda razmislili še o podobnem obratu v Loškem potoku.

Praznik v Dolenji vasi

V nedeljo 4. julija je Dolenja vas pri Ribnici kakor toliko drugih krajev proslavila dan borcev s skromno slovesnostjo. Krajevna organizacija Zveze borcev, kamor so vključene Dolenja vas, Prigorica, Rakitnica, Blate, Lipovec in Makoša, je razvila prapor.

Popoldan se je na prostoru pred krajevnim uradom v Dolenji vasi zbralo precej ljudi, domačih in gostov. Poleg predsednika občine Franceta Ilica, sekretarja občinskega komiteja ZK Ribnica Vena Čihala in drugih družbeno političnih delavcev se je slovesnosti udeležil tudi poslanec ribniške občine v republiškem zboru Matija Maležič. Predsednik krajevne organizacije ZB France Košorok je v uvodnih besedah spregovoril o delu organizacije in pomenu 4. julija, nato pa je poslanec Matija Maležič v daljšem govoru razpredel nekaj misli o današnji vlogi organizacije in njenih članov, o herojski borbi naših narodov, ki je vzklikala iz najglobljih hotenj po pravičnosti in svobodi. Prav zaradi tega, je poudaril, tudi dosledno podpiramo vsa prizadevanja številnih narodov, ki se živijo pod kolonialnim jarmom, po svobodi in miroljubnem sožitju. Na koncu je tov. Maležič razgovor zaključil s pozdravom.

zlič razvil prapor in ga izročil praporščaku organizacije ZB Janezu Gorsetu iz Rakitnice.

Po proslavi je bila prosta zabava, ki pa jo je prekinilo silovito neurje.

Zagotoviti materialno osnovo šolstva

— Letošnji družbeni plan občine daje poudarek razvoju družbenih služb, predvsem šolstva, vendar pa ne smemo pričakovati, da bo pereče probleme šolstva reševal vsakoletni proračun. Vsi v občini se bomo morali bolj zavzemati za bistveno drugačno situacijo v šolstvu, če se način in merila financiranja ne bosta spremenila. Financiranje šolstva je problem širše družbene skupnosti. Ne smemo pozabiti, da osnov-

REŠETO

na šola ni samo občinska (siromašne občine!) in da univerza ni samo republiška. Za probleme in potrebe šolstva bi morala imeti večje razumevanje tudi podjetja; tudi tu velja isto kot pri šolstvu: ni občinskih, okrajnih in republiških podjetij!

Z urejenim financiranjem, ko bodo šole postale res samostojne samoupravne organizacije, bodo nastopile tudi kvalitativne spremembe. Poiskati je pač le treba najboljši način financiranja šolstva, sredstva pa naj bodo zadostna in stalna.

(fg)

Zaprti termalni bazen v novem čateškem hotelu

Mnogo obetajoča letina uničena

Toča je opustošila vinograde, breskove nasade, polja in sadovnjake v predelu od Sromelj in Pišec do Župelevca – Kmetije na Bizeljskem so pohiteli z zavarovanjem vinskega pridelka

Med nevihto 1. julija je bila mnogo obetajoča letina v 15 minutah uničena. V vinogradih se bo to poznalo še tri leta. Toča je uničila tudi pšenico in dozorevajoči ječmen. Pridelka ne bo in kmetje bodo morali žito kar pokositi. Koruza se bo morda še obrasla, škoda na krompirju pa se bo tudi močno poznala. Celo travnike je toča popolnoma opustošila in kdor

kem in ko so komisije ugotavljale škodo, so izjavile, da je bilo v najbolj prizadetih predelih uničenih okrog 90 odstotkov pridelkov. Na kmetijskem posestvu v Piščah je napravila toča veliko škodo v breskovem nasadu in matičnjaku za trto. Bizeljski vinogradi niso bili tako prizadeti.

Med lastniki uničenih vinogradov je precej takih, ki letine niso zavarovali in ti ne bodo prejeli za škodo nobenega nadomestila. Ljudje v Sromljah so se celo pritožili, da zastopnikov zavarovalnice že dolgo ni bilo blizu in tako marsikdo ni sklenil zavarovanja. Kmetije na Bizeljskem so se po četrtkovi

toči množično zavarovali in celotna zavarovalna vsota je že preseгла lansko.

Jožica Teppey

Predsednik Šepetavec sprejel prekomorce

Pred proslavo v Ilirski Bistrici, je predsednik Obs Brežice Milan Šepetavec sprejel 15 prekomorcev iz občine Brežice, jini čestital za praznik in vsakemu podaril knjigo Prekomorci ter spominske značke. Skupina 15 prekomorcev je nato odšla v Ilirsko Bistrico, kjer se je udeležila osrednje proslave prekomorskih brigad.

V.P.

BREŽIŠKE VESTI

krme še ni pospravil, ne bo imel kaj kositi. Veliko škodo je za točo napravila voda, ki je ob hudem nalivu drla vseprek. Marsikateri gospodar bo moral zakrpati tudi preluknjano streho na hiši ali gospodarskem posloju.

Najhuje so bile prizadete vasi Sromlje, Volčje, Jalovec, Bednja vas, Blatno, Pišce, Brezje, Piršenbreg, Pavlova vas, Bojsno in ves predel do Župelevca. Ljudje pripovedujejo, da je v teh krajih padala toča dobre četrt ure. Deloma je prizadela tudi Bizeljsko in Kapele, od koder se je neurje umaknilo na hrvaško stran.

Na Piščem in v Sromljah je škoda največja. Te kraje je že naslednji dan obiskal direktor zavarovalnice v Krš-

Čez Sotlo gradijo dva nova mostova

Ob lanski poplavi je Sotla popolnoma onesposobila za promet Figarov most čez Sotlo na Bizeljskem in most na Rakovcu. Občinska skupščina Brežice je pred 14 dnevi sklenila pogodbo z občino Zapršič za obnovitev obeh mostov. Gradilo ju bo podjetje HIDRO-ELEKTRO iz Zagreba. Nova mostova bo sta iz armiranega betona. Graditvi so že pričeli.

OTROCI BREŽIŠKE OBČINE V SAVUDRIJI

STARŠI POHITITE!

V nedeljo 11. julija se je vrnila iz Savudrije skupina otrok, ki so prebili ob morju deset počitniških dni. Letovanje so jim plačali starši. Prvi skupini je omogočila počitnice ob morju Zveza prijateljev mladine. Ti so odpotovali v Savudrijo takoj po končanem pouku. Z vsake šole so poslali po enega in pri izboru so upoštevali predvsem zdravstveno šibkost, pridonost in učni uspeh. Bili so zelo zadovoljni in mnogi

med njimi so prvič občudovali lepote in privlačnost Jadrana.

V Savudriji bodo letovale še štiri izmene. Tretja je že odpotovala v nedeljo zjutraj, četrtič ima odhod 21. julija, peta 31. julija, šesta 10. avgusta in sedma 20. avgusta. Avtobus odpelje vsakokrat ob 6. uri zjutraj izpred avtobusne postaje v Brežicah. Občinska zveza prijateljev mladine sprejema še nove prijave. Starši, pohitite!

IVAN RADI

V gradu ne bo več stanovanj

Pomemben ukrep občinske skupščine za zaščito brežiškega gradu – Proglašen je za spomenik I. kategorije – Za sedanje grajske prebivalce bo občina skušala čimprej oskrbeti nova stanovanja

Na predlog zavoda za spomeniško varstvo SRŠ je občinska skupščina v Brežicah proglašila brežiški grad za kulturni spomenik I. kategorije. To pomeni, da grajske zgradbe ne bo smel nihče več uporabljati za stanovanja. Občinska skupščina bo poskrbela, da bo sedanjim stanovalcem gradu čimprej dala na razpolago stanovanja drugod.

Stanovalci so se naselili v gradu ob splošni stanovanjski stiski po drugi svetovni vojni. Od tega je minilo 20 let in ker grad ni bil zidan za množična stanovanja, je nastala na grajski arhitekturi velika škoda. Grad zlasti nima potrebnih stranišč in ostalih sanitarij, pa tudi nobenega primerne prostora za kuhanje in pranje. Za vse to so stanovalci uporabljali velike grajske sobane. Menjajoča se temperatura in hlapi iz kuhinj so na restauriranih freskah na grajskem stopnišču napravili hudo škodo. Stensko slikarstvo je napadla plesen, in če bi pustili stranke v gradu še naprej, bi s tem do kraja uničili mogočno grajsko arhitekturo z neprecenljivo kulturno zgodovinsko vrednostjo.

Odslej bo brežiški grad služil le kulturnim potrebam in namenom. V izpraznjenih sobanah v I. nadstropju bodo po izselitvi stanovalcev uredili preparatorske in restavratske delavnice, upravne in študijske prostore Posavskega muzeja, arhiv za Spodnje Posavje, ob-

časne galerijske razstavne prostore in študijsko knjižnico. Hkrati s tem bodo začeli urejati tudi dvorišče in parke v grajski okolici. Načrti so že napravljeni.

Poplavljeni podvozi

Odkar je čez polja Krško-vaščanov in Skopičanov speljana avtocesta, smejo vaščani na svoje njive le skozi podvoze. Ta pota pa so redko prehodna. Letošnje pomlad je bila talna voda zaradi stalnega deževja visoka celo do 70 cm in je segala živini do sredine života. To je pustilo pri živallih marsikdaj hude posledice, zato je razumljivo, da odborniki, ki zastopa prebivalce teh vasi v občinski skupščini, zahteva, da se to uredi. Najboljša rešitev bi bil nadvoz, odborniki pa so celo predlagali, da bi po nekaj ur na dan spuščali vprege in pešce kar čez cestišče.

Ne dam vode!

2. julija popoldne je strela zanetila požar na gospodarskem posloju Franca Dolenske iz Jeperjeka pri Tržišču. Lastniku so do tal pogoreli kozolec, pod in hlev. Na pomoč so prihiteli sosedje iz vasi Telče in gasilci iz Tržišča. Kljub prizadevanju vseh ognja niso mogli pogasiti. Gasilci so črpali vodo iz vodnjaka Amalije Hrovat iz Jeperjeka. Lastnica pa jim je kaj hitro prepovedala črpanje, čes da ona ne bo ostala brez vode. Gasilci so premostili cev v drug vodnjak. Prebivalci so se zgražali nad takšnim odnosom Amalije Hrovat, ki je res obsojanja vreden!

Kako dolgo še brez načrtov?

Kulturno zatišje v sevniški občini traja že nekaj let – Domovi za prireditve so zanemarjeni – O klubskem življenju skoraj nikjer ni sledu

Kulturno prosvetna društva v sevniški občini zamirajo. Zadnje leto je njihova dejavnost celo v okoliških središčih močno upadla. Ponekod valijo krivdo na pomanjkanje za delo sposobnih ljudi, spet drugod pa opažajo splošno mlačnost do kulture naploh. Večina društev letos ni opravila niti občnih zborov niti ni sestavila načrtov za bodoče delo.

To splošno kulturno mrtvilo so v Sevnici skušali poživiti z gostovanji celjskega gledališča, vendar je bilo tudi teh zelo malo. Težko je reči, kdo je predvsem odgovoren za kulturo, ker naj bi jo pospeševala vsa družba. Vsekakor pa bi pričakovali več prizadevnosti in odločnosti od občinske zveze kulturnih organizacij. Na zadnjem plenumu občinskega odbora SZDL so člani ugotovili, da ta organ ne dela, da ni motorja, ki bi poganjal celotno kulturno prosvetno dejavnost v občini.

Kulturni domovi v krajevnih centrih so zanemarjeni prav tako kot kultura. Dom na Blanci razpada, v Boštanjju je za silo popravljen, v Loki, Šentjanžu in Tržišču pa so domovi nujno potrebni popravila. Niti telovadna društva jih ne morejo uporabljati.

Deloma je razumljivo, da amaterizem upada, ni pa razumljivo, zakaj ne zažive druge oblike kulturno prosvetnega dela. Sedemletni plan je na primer predvidel najrazličnejše oblike dela v klubih. V njih naj bi se odvijal poleg kulturnega življenja tudi zabavni program, in klubi

naj bi postali središče za politične razgovore, za razprave o krajevnih problemih in podobno. Perspektivni program je bil res dobro zastavljen in Celjani so ga razposlali celo drugim občinam kot vzorno prikazan razvoj kulturne politike v naslednjih sedmih letih.

To pa je bilo tudi vse. Program je lepo napisan, vendar je obležal neprebran in nihče ga ni uresničeval in dopolnjeval. Prej ali slej bo občinska skupščina v Sevnici prisiljena razpravljati o kulturi v občini in se zavze-

ti za to, da jo bodo drugače vrednotili kot do sedaj.

JOZICA TEPPEY

Franc Molan – novi podpredsednik občinske skupščine v Sevnici

V petek 9. julija je pred zborom delovnih skupnosti v Sevnici zaprisegel na novo izvoljeni odborniki Franc Molan. Na seji obeh zborov je bil tovariš Molan izvoljen tudi za podpredsednika občinske skupščine. Dosedanji podpredsednik tov. Ficko Vendel je podal ostavko na ta položaj in je že zaposlen na drugem delovnem mestu. Tovariš Molan je končal visoko politično šolo v Ljubljani, pred tem pa je bil več let sekretar občinskega komiteja ZKS.

SEVNIŠKI VESTNIK

Kam po pravno pomoč?

V Sevnici že od 1962. leta nimajo nobenega odvetnika. Ljudje dobivajo pravne nasvete na sodišču. Z novo vlogo sodišče to ni več v skladu, vendar do sedaj ni bil uresničen toben načrt za posredovanje pravne pomoči v drugi obliki.

Občinska skupščina je bila pripravljena plačevati ustrezen delež medobčinski pravni pisarni, ki naj bi jo ustanovili v Krškem. Odgovora na to do sedaj še ni prejela. Pomoč je obljubil z jesenjo tudi javni pravobranilec iz Celja, ki je pripravljen prihajati v Sevnico enkrat v tednu in dajati nasvete občanom.

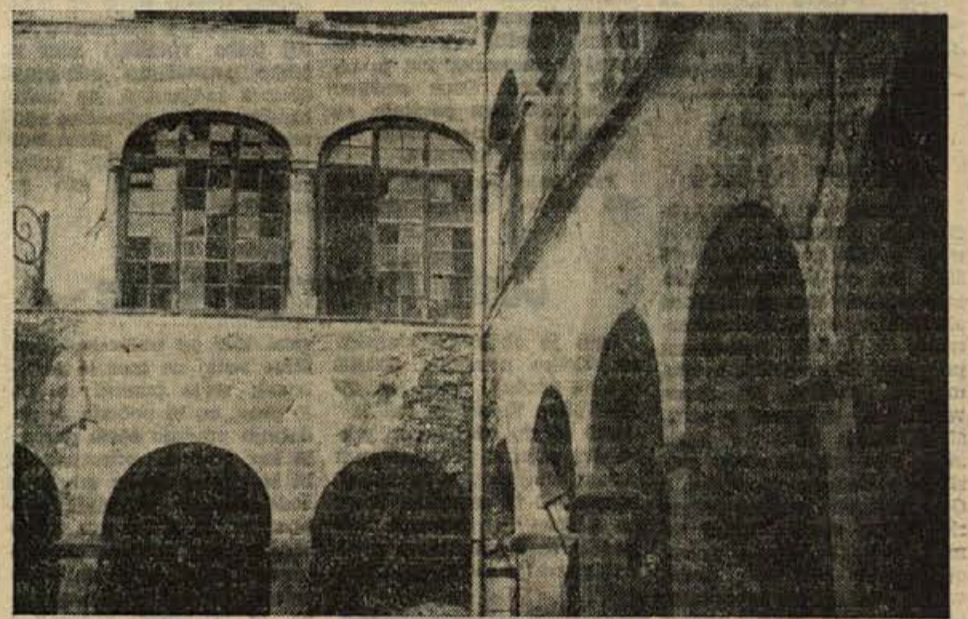
Pradstavniki podjetij prav tako kot občani že dalj časa zahtevajo pravno pisarno, saj se dnevno srečujejo s problemi, ki jih sami ne znajo reševati. Ti so predlagali tretjo rešitev. Občinska skupščina naj bi navezala stike s pravno pisarno v Ljubljani in s njeno pomočjo zagotovila stalno pravno pomoč posameznikom in kolektivom.

V poletnih mesecih naj bi torej

skupščina sklenila ustrezen dogovor in omogočila svojim občanom, da ne bodo prikrajšani za nasvete, ki so jih doslej lahko prejeli na sodišču.

Prisilna uprava v Komunalnem podjetju

Komunalno obrtno podjetje v Sevnici je zaradi pol-drugega milijona poslovne izgube v lanskem letu dobilo prisilnega upravitelja. Ta je na zadnji seji občinske skupščine poročal o stanju v podjetju. Pri tem je omenil, da je izguba do 31. 4. 1965 narasla že na 2 milijona in da bo podjetje izplavalo iz težav le z boljšo organizacijo dela in ustrežnejšo kadrovsko zasedbo.

Zapuščen kulturni in turistični zaklad. Kdaj neki bodo uresničeni načrti o ureditvi gostišča in muzejskega oddelka v sevniškem gradu?

Na občini še premalo strokovnjakov

Odborniki občinske skupščine v Sevnici so 9. julija med drugim sprejeli tudi poročilo o delu občinske uprave v preteklem letu. Poročilo nakazuje dokaj učinkovito reševanje pristojnih zadev, pa tudi pomanjkljivosti, ki so spremenile delo zaradi nezadovoljive strokovne zasedbe posameznih delovnih mest. V zadnjem letu se je struktura zaposlenih izboljšala predvsem v korist kadrov z dokončano srednjo šolo.

Sestav uslužbencev bodo še spreminjali in tako zagotovili učinkovitejšo poslovanje na vseh delovnih področjih. Na referentskih položajih je trenutno še 5 uslužbencev z nižjo strokovno izobrazbo, ki pa v prihodnje ne bodo imeli več pogojev za ta delovna mesta. Število ljudi z nižjo izobrazbo se je v minulem

letu že zmanjšalo, v prihodnje pa bodo začete kadrovske spremembe še temeljiteje zajele občinsko upravo.

Trenutno pogršajo na občini odločnejših napotkov višjih upravnih organov glede krepitev posameznih služb v zvezi z novimi pristojnostmi

in vlogo občinskih skupščin. Odborniki niso imeli k doseganemu delu uprave nobenih pripomb, čeprav bi prav od njih pričakovali več kritične presoje.

Jt.

Izgube se večajo

Spričo novih izgub, ki jih odkriva v Kmetijski zadrugi Krmelj, je občinska skupščina v Sevnici sprejela predlog o prisilni likvidaciji podjetja. S tem sklepom je ustavila redno likvidacijo. Odborniki so predlagali, naj bi jih predstavniki delovnih organizacij in ustreznih služb pri občinski skupščini in bančnih zavodih pravočasno redno informirali o položaju podjetij, saj bi bile njihove odločitve že na začetku lahko učinkovitejše. Likvidacijo KZ Krmelj, bo prevzelo sodišče.

Grobovi za obzidjem

Pokopališče na Logu je postalo premahno in mrtve že dalj časa pokopavajo zunaj obzidja. Občani se zaradi tega pritožujejo in zahtevajo od občinske skupščine, da bi pokopališče razširila. Posebna komisija si je pokopališče na Logu že ogledala in občani so dobili zagotovilo, da bodo v kratkem sklenjene pogodbe z lastniki novega zemljišča, nakar bodo postavili tudi obzidje.

V Kostanjevici precej prehodnih turistov

Kostanjevico obiskuje v poletnih dneh vedno več prehodnih turistov, ki jih privabijo opozorilni napis: o Formi vili, postavljeni vzdolž avtomobilске ceste. Letošnji simpozij Forma viva je po obsegu sicer manjši kot prejšnji, vendar lepo poteka. V Kostanjevico je pred dnevi prišla tudi skupina 30 tabornikov iz Zemuna, ki bodo ostali na taborjenju tri tedne.

Toča in hudourniki so povzročili veliko škodo

Na Velikem kamnu nad Senovim in v okolici sta toča in voda iz hudournikov ob nedavnih neurjih povzročili veliko škodo. Zita so poležala, italijanski je posekalo klasje, rž in ječmen, krompir, fižol itd. so na tleh, trava je počesana z zemljo, na njo pa so hudourniške vode nanesle kamenja, blata, peska in dračja. Prebivalci so utrpeli veliko škodo in jo prijavili občini, vendar še 10 dni po prijavi ni prišla na ogled nobena komisija. Vsled tega se upravičeno jezijo, češ: »prijavili smo, pa ni nikogar na spregled, davkov pa le ne bomo imeli s čim plačati!«

INVESTICIJE V KMETIJSTVO V KRŠKI OBČINI:

Za udeležbo zmanjkuje sredstev

Kreditni za naložbe v kmetijstvo so sicer še na voljo, kmetijske organizacije in občine pa nimajo sredstev za udeležbo — Kaj bo z napol dograjenimi kmetijskimi objekti — Sadjarska proizvodnja je nerazvita, sadja na tržišču ni, vsako leto odloga pri obnovi sadjarstva pa je dragoceno, ker dosežejo nasadi polno rodnost šele po štirih letih

Agrokombinat Krško je v družbeni živinorejski proizvodnji dosegel zastavljene cilje. V pitalskih goveje živine imajo privezanih 1000 glav goved, ki so v pitanju, krme pa imajo v lastni proizvodnji dovolj. Z živinorejo torej ni težav, toliko boljši časi pa se obetajo z gospodarsko reformo, saj je bilo kmetijstvo doslej deležno najnižjega obračuna dojarja pri izvozu živine.

Precej slabše kot z živinorejo kaže pri AGROKOMBINATU Krško s sadjarsko proizvodnjo. Lotili so se obnove vinogradov na Sremiču in naložbe v sodoben 276-hektarski plantažni sadonosnik v Stari vasi pri Krškem. Obe investiciji sta bili načeti še v času, ko ni bilo restrikcij v investicijski politiki. Takrat ni bilo težko zbrati potrebna sredstva bodisi za udeležbo, bodisi za investicije iz razpoložljivih kreditov pri bankah. Zdaj pa se ure-

sničujejo takšni načrti veliko teže.

Pri obnovi vinogradov na Sremiču se je že zataknilo. V načrtu so imeli obnovo 43 ha vinogradov za 81 milijonov din. 17 ha je že posajenih s trto, nadaljnjih 17 ha pa je pripravljenih za obnovo in tudi sadike in vse drugo imajo. Letošnje slabo vreme je dela zavrilo. Za znesek, ki ga potrebujejo letos pa je še vedno neresenih 11 milijonov din udeležbe za 22-milijonski investicijski kredit. AGROKOMBINAT 11 milijonov nima, tudi na občini Krško jih nimajo, prošnje za poseben kredit za udeležbo pa so pri gospodarski banki zavrnili.

Za plantažni sadonosnik v Stari vasi so sredstva že odobrena, toda v dogovoru z Jugoslovansko kmetijsko banko bodo zaradi povišanja cen lahko uredili za 100 ha manj sadonosnika kot je bilo v načrtu. Cene storitev so se med tem povišale, za podražitev pa ne morejo dobiti dodatnih kreditov.

Prihodnje leto se ne obeta nič boljše stanje: AGRO-

KOMBINATU bo manjkalo 36 milijonov din za udeležbo pri investicijskih posojilih: 29 milijonov din za plantažne sadonosnike, 7 milijonov din pa za vinograde na Sremiču.

Letošnja sadna letina ne bo izpolnila obetov. V AGROKOMBINATU so pričakovali v plantažnih nasadih pridelok 30 vagonov hrušk, zaradi slabega vremena, ki je drevje prizadelo v času plodenja, pa bodo pridelali kvečjemu 4 vagona hrušk. Dohodek se bo s tem zmanjšal za 30 milijonov, prizadevni kolektiv pa ne more prav nič pomagati. Poleg tega je spomladansko deževje z neurji močno upočasnilo vinograde. Čeprav se je trtje obraslo, je vprašanje če bodo novi nastavki dozoreli. Ob velikem pomanjkanju sadja na našem tržišču se je ob takšnem stanju v sadjarstvu torej treba vprašati: mar si lahko privoščimo odlaganje obnove sadjarstva, ko vsako izgubljeno leto odmakne rodnost nastajajočih plantažnih nasadov, ki dosežejo polno rodnost šele štiri leta po zasaditvi.

Cesta Kočarija-Ržišče

Lani je občinska skupščina Krško namenila 800.000 din za gradnjo ceste Kočarija-Velike Vodenice-Ržišče. Cesto so do zdaj gradili prebivalci sami s prostovoljnim delom, zdaj pa jim je zmanjkalo moči in sredstev. Kraji so majhni in delovnih rok je zelo malo. Področna gozdna uprava je nekaj že pomagal.

gala. Ker od občinske skupščine sedaj ne morejo pričakovati večje pomoči, bi bilo prav, ko bi pobudo za nadaljnjo gradnjo ceste prevzela kar gozdna uprava. Cesto bi še naprej lahko gradili s sodelovanjem okoliških prebivalcev, ki si od nje veliko obetajo, saj zdaj ne morejo prodati sadja, ki ga obilo pridelajo. Ko bo cesta dograjena, bi jo lahko povezali z gozdno cesto na Veliki Ban pri Sentjernejem. Gozdna uprava naj bi zagotovila orodje, razstrelivo, strokovno vodstvo in nekaj delavcev, prebivalci pa bi še naprej pomagali s prostovoljnim delom in voznjami.

VESTI
IZ KRŠKE
OBČINE

O SKRBEH KRAJEVNE SKUPNOSTI V KOSTANJEVICI:

Kaj pa vodovod in kanalizacija?

Oboje bo v Kostanjevici terjalo precej sredstev, pa tudi časa, toda turistični kraj brez obojega ne bo nikdar to, kar bi prebivalci želeli

V Kostanjevici se pripravljajo na sklic skupnega zbora volivcev, na katerem bodo izvolili svet krajevne skupnosti. V svetu bosta dva predstavnika iz šestih krajevnih odborov kostanjeviškega območja (Prekopa, Kočarija - Vodenice, Orehovec, Oštrc, Černeča vas in Prusnja vas) in trije iz Kostanjevice. Na omenjenem zboru bodo občani sprejeli tudi novi statut, o katerem je tekla razprava že več mesecev. Novi svet krajevne skupnosti bo na prvi seji moral sprejeti program dela.

Kakšne posebne pomoči iz občinske skupščine se letos ne nadejajo, ker vedo, da proračun nima sredstev. Krajevna skupnost pa bo imela nalogo na pretek.

Najbolj pereči sta dve zadevi: prva je kostanjeviški vodovod in druga kanalizacija. Predvsem vodovoda si v Kostanjevici močno želijo, saj se kraj razvija v turističnega in tuji ga v vedno večjem številu obiskujejo. Kostanjevičani kot sami pravijo, živijo na vodi, brez vode... Razprave o tem, da bi podalj-

šali krški vodovod do Kostanjevice, teko že nekaj časa. V bližini namreč ni dovolj močnega izvira. Zajetje v Malem Mraševem - Kalcah predlagajo nekateri strokovnjaki kot drugo rešitev, toda obe bosta približno enako dragi.

Kanalizacija je problem zase, ker je Kostanjevica na poplavnem območju. Urbaništvni načrt Kostanjevice je, kot je slišati, v izdelavi, zato upajo, da bo tudi vprašanje kanalizacije v njem našlo rešitev.

Za blagovnost zasebnega kmetijstva

V naporih za utrditev gospodarstva bo moralo sodelovati tudi zasebno kmetijstvo - Zasebna kmetijska proizvodnja naj ob dobrem strokovnem vodstvu zadruga in z dolgoročnimi programi dopolnjuje družbeno, na trg pa naj daje vedno več presežkov

Novi gospodarski ukrepi bodo zahtevali tudi v zasebnem kmetijstvu donosnejšo proizvodnjo, tako ugotavlja poročilo, ki so ga poslušali odborniki občinske skupščine Trebnje na seji 2. julija.

V občini je še vedno 78 odstotkov zemljišč v zasebni lasti, zato bi bilo napak podcenjevati velik pomen zasebne kmetijske proizvodnje. Vsi dosedaj izdelani programi razvoja kmetijstva zasebnega kmetijstva sicer omenjajo kot pomemben činitelj, toda natančni načrtov, ki bi mu odredili prostor in vlogo, do zdaj ni.

V naporih, da bi takšno stanje odpravili, bo treba vzeti v zakup več dejstev. Upoštevati bo treba, da se je zasebni kmet že začel zapirati vase in da največkrat od zadruga nabavlja le najpotrebnejši reprodukcijski material ter z njeno pomočjo proda nekaj svojih proizvodov, sicer pa kmetuje tako kot prej. Poleg tega ne gre prezreti tega, da so kmečka posestva razdrobljena, da zaradi velikega izseljevanja mladih ljudi v mesta, primanjkuje na kmetih delovne sile, da so gospodarski objekti na zasebnih kmetijah močno dotrajani in da povsod primanjkuje primernih strojev in orodja.

Ob vsem tem se blagovnost zasebne kmetijske proizvodnje po letu 1960 ni bistveno povečala. Leta 1961 je bilo v kooperaciji zajeto v občini Trebnje 105 ha zemljišč ali 9,5 odstotka vseh, pri tem pa vzrejenih 5500

prašičev in 350 goved. Lani je bilo v kooperaciji 1216 ha zemljišč ali 10 odst., vzrejenih pa je bilo 3200 prašičev in 639 goved. Proizvodnost se torej res ni bistveno povečala. 13100 ha kmetijskih površin je razdrobljenih na 4250 kmečkih gospodarstev, ki merijo povprečno po 3,3 ha zemlje. Lastniki zasebnih kmetij so starejši ljudje, v največ primerih stari od 50 do 65 let. Le dve tretjini lastnikov so pravi kmetje, drugi so delavci, na tretjem mestu pa so upokojeanci. 36 odst. družin nima več kot dva člana, le 17 odst. pa je takšnih, ki imajo po štiri člane. Od skupno 11.300 kmečkih prebivalcev jih je za delo sposobnih le 5000.

V zasebnem kmetijstvu je 10.000 glav goveje živine, od tega je 4200 krav, 1260 volov in 4540 glav ostalih goved. Zaradi zelo ugodnih pogojev

za pitanje goved, prihaja v zasebnih kmetijah za trg vedno več kvalitetne pitane živine, toda hkrati s tem se je poslabšala kakovost plemenske živine. Vzrok za to je v slabi spodbudi za vzrejo plemenskih goved in za proizvodnjo mleka. Letos se je z novimi predpisi to izboljšalo. Brez dvoma je bila v trebanjskem kmetijstvu storjena največja napaka z mišljenjem, da bo usmeritev v živinorejsko proizvodnjo sama od sebe spodbujala k intenzivnejšemu poljedelstvu. Res je sicer, da je bilo za minulo jesensko in spomladansko setev porabljenih za 20 odst. več umetnih gnojil kot za prejšnjo, toda kljub temu ima kmetijska zadruga še velike rezerve pri razvijanju pogodbene proizvodnje. Tudi precej razvito predelavo semenskega in trznega krompirja bo mogoče povečati s specializacijo in rajonizacijo. Dosedanje težave bo treba prebroditi z boljšo organizacijo dela, z večjo aktivnostjo in večjo strokovnostjo ljudi, ki so pri zadrugi zadolženi za zasebno kmetijstvo.

TREBANJSKE
NOVICE

Približajmo se turistu!

Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so govorili predvsem o turizmu in gostinstvu v tej občini, o sedanem sistemu bančništva in o kooperacijah.

Odborniki so dali precej koristnih napotkov, kako izboljšati turizem in vskladiti njegove usluge z željami turistov. V prihodnje bodo gostinci morali posvečati več pozornosti domačim specialitetam, dobro pa bi bilo, če bi se ogreli

za piknike. S primerno reklamo bi prav gotovo tudi finančno uspeli. Odborniki so tudi menili, da bi moralo turistično društvo bolj poskrbeti za povečanje o gostinskih uslugah v dolenski turistični mreži: če je na primer v novomeških hotelih vse zasedeno, bi te goste lahko pridobilo Trebnje, namesto da bi šli naprej v Zagreb. Menili so tudi, da bodo trgovine morale prilagoditi delovni čas in svoje zaolge željam turistov in domačih potrošnikov.

Odborniki so seznanili o sedanjem sistemu bančnega poslovanja. Nič pa niso govorili, v katero komunalno banko se bo vključila občina in gospodarske organizacije. V ta namen bodo organizirali poseben posvet.

Na koncu so spregovorili še o kooperaciji. Pred kooperacijsko službo so postavili odgovorno nalogo: kako urediti in povečati proizvodnjo na zasebnih zemljiščih? V organizirani proizvodnji bodo morali sklepati trdne kooperacijske pogodbe, kolikor je mogoče s utrinjiimi cenami. Podružbanje zemljišč pa bo moralo iti v korak z zmogljivostjo kmetijske organizacije.

20 zlatih krvodajalskih značk

Na proslavi v počastitev dneva krvodajalcev so 27. junija v Trebnju podelili 20 zlatih značk tistim krvodajalcem, ki so že desetkrat dali kri; 17 pa je bilo takih, ki so dali kri po petkrat; 4 so dobili srebrne značke. Čicibani so se tople zahvalili vsem krvodajalcem, nato pa so imeli krvodajalci zakusko v Grmadi.

Odbor Rdečega križa namerava skupaj z Delavsko univerzo organizirati predavanja o krvodajalstvu, o prvi pomoči in o higieni. Zanimanje za krvodajalstvo in ostale humanitarne akcije te organizacije je v Trebnju in po vsej občini veliko.

saj so v krvodajalsko akcijo bili vključeni tudi na kazenskem zavodu na Dobu.

Rdeči križ pa ne organizira le predavanj in krvodajalskih akcij, ampak predvsem pomaga ljudem v nesreči. V elementarnih nesrečah je tudi v tej občini vedno priskočil na pomoč ljudem, ki jim je zgorela hiša nad glavo ali so bili kako drugače prizadeti. Precej pa je v občini — predvsem po vaseh — starih in onemoglih ljudi: Rdeči križ seveda pomaga tudi njim.

Letos bo šlo okrog 30 otrok iz občine na Debeli rit in v Gozd Martuljek.

OBISK PRI OBČINSKEM KOMITEJU ZMS

Nedelavnost mladine v Trebnju

Zanimanje za nove gospodarske ukrepe. Lokalne akcije: da ali ne? Od 2800 mladincev v občini — 800 v organizaciji mladine! Kje so programi dela posameznih aktivov?

Tudi mladina v trebanjski občini se zanima za nove gospodarske ukrepe. Na zadnji seji sekretariata in predsednikov mladinskih aktivov v občini, ki je bil pred dnevi, so razen temu vprašanju posvetili več časa še kadrovskim problemom v organizaciji, govorili pa so tudi o delu občinskega mladinskega komiteja. Zal velja takoj na začetku poudariti, da niso sprejeli nobenega konkretnega sklepa. Eden od vzrokov je bila tudi slaba udeležba.

Sicer pa je precej neljuba ugotovitev, da madinska organizacija v občini letos ni naredila dosti. Programi dela posameznih aktivov še niso izdelani, čeprav smo že v drugi polovici leta. Tako namreč sklepa občinski komitej, saj ni dobil v roke skoraj nobenega programa. Opazno je, da so aktivni vse manj aktivni, bolj ko so oddaljeni od središča občine!

Letos je komitej v Trebnju predlagal dve lokalni delovni akciji mladine. Lahko bi nadaljevali z gradnjo ceste Trebnje — Mirna, ali pa dokončali lansko akcijo in zgradili vodovod v Mokronogu. Po sedanji situaciji sodiš, je

za obe akciji že prepozno, saj bi morali določiti, ali bodo delali in kaj bodo delali že med šolskim letom. Le kje bodo zdaj lovili mladino?

In za konec, še tole: v občini je okrog 2800 mladincev in mladink, v mladinski organizaciji pa jih je včlanjenih le 800! Res je, da so težave s tistimi, ki hodijo v šolo v

Novo mesto, ali ki so zaposleni izven trebanjske občine. Toda stanje je kljub temu izredno slabo. Prav koristno bi bilo, če bi občinski komitej pametno poiskal najboljše rešitev in stopil v akcijo za dvig mladine, včlanjene v zvezo. Sedanja številka je namreč močno, močno nizka!

25. julija: spomenik na Rojah

Letos bodo dolgoletni načrti o postavitvi dostojnega spomenika na grobišču na Rojah pri Mirni uresničeni. V skupnem grobu počiva 106 padlih borcev z Mirne in širše okolice. Odbor devetih članov, ki je bil izvoljen na letni konferenci ZB, je že začel z delom. Akademski slikar Janez Lenasi iz Portoroža je izdelal osnutek in načrt spomenika, delovni kolektiv DANE, Tovarne šivalnih strojev, raznih ustanov in družbenopolitičnih organizacij ter občinski odbor ZB Trebnje so prispevali 5.200.000 din, člani Zveze borcev iz Slovenije pa 800.000 din za gradnjo. Spomenik bo gradilo Splošno gradbeno podjetje iz Grosuplja. Zgrajen bo iz treh prikolnih stebrov, visokih 10,5 m. Svečano odkritje spomenika bo 25. julija letos ob 14.30, odkril pa ga bo republiški sekretar za notranje zadeve Riko Kolenc, ki je bil eden izmed prvih aktivistov OF na Mirni.

LUDVIK GOLOB

Osnovna šola
MIRNA
razpisuje delovno mesto

SNAŽILKE

Nastop službe 1. oktobra 1965. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov šole. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

